

Intervju s dr.sc. Agnezom Aleksijević, mag.med.techn

„Samozatajnost sestriinstva čarobni je krug iz kojega treba izići uz pomoć odnosa s javnošću“

razgovarala: Marija Kadović

Poštovana kolegice, iskreno zahvaljujem što ste našli vremena gostovati u informativnom glasilu HKMS „Plavi Fokus“. Činjenica da ste doktorirali na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta J.J.Strossmayer u Osijeku zainteresirala nas je i odlučili smo Vam postaviti nekoliko pitanja kako biste nam razjasnili želju za takvim znanstvenim iskorakom i koje prednosti ima medicinska sestra s tako širokom naobrazbom.

Kakvo značenje ima za Vas biti doktorica znanosti? Kakav je bio osjećaj doktorirati na Ekonomskom fakultetu?

Moja dugogodišnja izobrazba rezultirala je stupnjem doktora znanosti. Kao rezultatom tog procesa koji me je doveo na vrh Maslowljeve piramide i oceanskim osjećajem te samoostvarenjem, težnjom da se ostvari ono što je potencijal u čovjeku kako bi postao najbolji te živio ispunjenim životom.

„Glazbenik mora stvarati glazbu, slikar mora slikati, pjesnik mora pisati ako želi naposljetku biti u miru sa samim sobom. Što čovjek može biti, to mora biti.“

Abraham H. Maslow

Koje je područje Vašeg znanstvenog rada/istraživanja i kakav utjecaj ima na sestriinstvo?

Akademski stupanj doktora znanosti stekla sam iz područja društvenih znanosti, s temom „Model integrirane marketinške komunikacije u funkciji promocije zdravlja i prevencije bolesti u Republici Hrvatskoj“, a vrijeme će pokazati hoće li i kakav će utjecaj imati na sestriinstvo. O sestriinstvu ne možemo govoriti zasebno, ali možemo govoriti o zdravstvenom sustavu čiji smo nedjeljivi odsječak. Dva trenda oblikuju sadašnjost i budućnost zdravstvenoga sustava. Prvi čine društvena nastojanja, aktivnosti i zakonske forme vezane uz financiranje zdravstvene skrbi s naglaskom na racionalizaciju, a drugi trend proizlazi iz strukture i karaktera potreba za očuvanjem, unaprjeđenjem, promicanjem zdravlja i prevencije bolesti. Menadžment u zdravstvu ta dva velika trenda, koja se mogu svesti na misao „kako s manje učiniti više“, može dovesti u ravnotežu s jedne strane znanost, struku, teoriju i praksu temeljenu na filozofiji suvremenog pristupa, a s druge strane ljudske resurse usmjerene na misiju, viziju i strateške ciljeve zdravstvenih organizacija u cilju osiguranja

optimalne zdravstvene zaštite. Zdravstvo je u sastavu neprofitnih društvenih djelatnosti, a njegov je primarni zadatak osigurati zdravlje stanovništvu kako bi društvo u cjelini bilo kvalitetnije, učinkovitije i poduzetnije. Prema tomu od integralne marketinške komunikacije u zdravstvu ne treba očekivati, u klasičnom smislu, zadržavanje potrošača radi njihova boljega iskorištavanja, već u fokus treba staviti učinke koje proizvodi zdravstvo, a to je općedruštvena korist koju stvara zdrav korisnik usluga zdravstvenoga sustava. Zbog toga cjelovita marketinška komunikacija treba biti usmjerena na očuvanje i vraćanje zdravlja stanovništvu. Tu je prisutno sestrinstvo koje je kompetentno upućivati o djelovanju u zajednici vezano uz promociju zdravlja kao i o primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj prevenciji bolesti.

Kako je tekao Vaš profesionalni život? Kada ste postali medicinska sestra?

U lloku sam odrasla i završila osnovno obrazovanje. Srednju medicinsku školu pohađala sam i završila u Vukovaru 1981. godine. Po izlasku iz Vukovara godine 1991. upisujem Studij za više medicinske sestre u Zagrebu gdje dolazim kao dragovoljka Domovinskog rata i prognanica. Godine 2002. na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu završavam razlikovnu godinu te stječem naziv stručna prvostupnica sestrinstva, a iste godine upisujem i završavam Pedagoško-psihološko-metodičku izobrazbu na Pedagoškom fakultetu u Osijeku. Pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu godine 2004. stječem međunarodnu diplomu za upravljanje i rukovođenje u sustavu zdravstvene zaštite – upravljanje i rukovođenje u sestrinstvu. Specijalistički stručni studij Management u sestrinstvu u Zagrebu završavam 2008. godine i stječem naziv diplomirana medicinska sestra. Godine 2014. godine diplomirala sam na sveučilišnom diplomskom studiju Sestrinstvo pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku i stekla naziv magistra sestrinstva. Iste godine upisala sam doktorski studij Menadžment na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Gdje trenutno radite i kakvo vam je profesionalno okruženje?

Prvo radno iskustvo stječem u Medicinskom centru Vukovar 1984. godine (današnja Opća županijska bolnica Vukovar i bolnica hrvatskih veterana), gdje danas radim kao pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo. Osim navedenoga, od 2006. godine radim kao vanjska suradnica i viša predavačica na Veleučilištu „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, na Studiju fizioterapije.

Kako hrabrite mlade medicinske sestre da budu profesionalci? A pacijente?

Medicinske sestre/tehničari osobe su koje posjeduju znanje, iskustvo i kompetencije, a time su i profesionalci. Potičem ih da se obrazuju, da istražuju, da pišu te da sudjeluju na skupovima vezanim ne samo uz zdravstvo, nego i uz srodna područja. Svakako je nezaobilazno i to da moramo dokumentirati svoj rad, što i činimo danas, na što sam posebno ponosna i volim reći: „To je kruna mog rada!“

Sestrinsku dokumentaciju u e-obliku primijenili smo potkraj 2011. godine. Medicinske sestre/tehničari prihvatili su promjene u sustavu što nam potvrđuju anonimne ankete koje provodimo od 2012. godine do danas. Ne smijemo zaboraviti medije koji bi trebali biti u službi sestrinstva. Stoga, treba iskoristiti njihovu moć za promidžbu sestrinstva u svrhu rasta i razvoja kako bi građani prepoznali istinsku važnost medicinske sestre/tehničara u društvu i njihovu nezamjenjivu ulogu, a time bi se ujedno i izborili za punu društvenu afirmaciju.

Pacijente treba hrabriti na primarnoj razini promicanjem zdravlja i prevencijom bolesti. Potrebno je više govoriti o zdravstvenoj pismenosti i zdravstvenoj nepismenosti u funkciji zdravlja stanovništva te o učinkovitosti zdravstvenoga sustava.

Jeste li ikad htjeli odustati od svojeg profesionalnog poziva?

Moje 33 godine radnog staža u zdravstvenom sustavu govore o tome koliko je za mene moj poziv važan.

Kakva su Vaša razmišljanja o sestrinstvu danas? Jesu li hrvatske sestre spremne za budućnost u Europskoj uniji?

Sestrinstvo je jedinstveno zanimanje s autentičnim identitetom koje danas egzistira u akademskom okruženju, a sestrinsku praksu temelji na dokazima. Međutim, iako su medicinske sestre/tehničari najbrojniji u zdravstvenom sustavu, ne znaju se i nametnuti društvu. Ta je samozatajnost čarobni krug iz kojega treba izići uz pomoć odnosa s javnošću.

„Sestrinstvo ima svoju nezamjenjivu »terapijsku ulogu« djelatnoga subjekta unutar jedinstvenoga terapijskoga odnosa liječnik – bolesnik.“

Hrvatske medicinske sestre/tehničari oduvijek su bili spremni za sve izazove koje nosi sutrašnjica. Naše obrazovanje nadilazi okvire i obećava!

Kako imati snage biti doktoricom znanosti u okruženju zdravstvenoga sustava koji ne priznaje koeficijent visokoobrazovanim medicinskim sestrama? Što biste im poručili?

Odgovor je jednostavan, nije problem u zdravstvenom sustavu, nego u nama. Moramo osvijestiti činjenicu da jedino zajedništvom možemo doći do cilja. Moramo izraditi planove potreba za visokoobrazovanim medicinskim sestrama/tehničarima. Ne bismo trebali nekontrolirano hiperproducirati kadrove, visoko obrazovane medicinske sestre/tehničare koje ne možemo zbrinuti na primjeren način, odnosno osuvremenjenom sistematizacijom radnih mjesta, što rezultira nezadovoljstvom i u konačnici odlaskom iz Republike Hrvatske. Poručila bih da smo još jučer trebali izraditi „Demografski okvir sestrinstva u Republici Hrvatskoj“, tj. sustavnu analizu koja bi otvorila vidike i koja bi bila temelj daljnjih pravaca za napredak sestrinstva u Republici Hrvatskoj. Nužno je poraditi na samopoštovanju i samopouzdanju sestrinstva koje proizlazi iz poštivanja drugih, a koje se ne temelji na laskanju i prividnoj slavi. Razvijajući vlastite snage i sposobnosti, ostvarenjem postignuća ovladat ćemo i zdravstvenim okruženjem.

Bliske Vas osobe opisuju kao otvorenu, jednostavnu osobu, kao pravog radnika. Jeste li danas sretni i ispunjeni?

Istina je da sam otvorena koliko smijem biti i koliko vam okruženje dopušta. Što je pravi radnik? Bila sam radnik. U svojem sam radnom stažu prošla sve stupnjeve sestrinstva, od smjenske sestre (odjel, intenzivna), operacijske sestre, glavne sestre Odjela za kirurgiju pa do glavne sestre bolnice, a povrh svega ono čime se posebno dičim jest da sam proživjela i preživjela rat u Vukovaru te da sam bila i ratna operacijska sestra. Moj je radni dosje uistinu bogat. Sretna sam i zadovoljna, ali idemo dalje!

„Djela su glasnija od riječi, ali nisu toliko česta kao riječi.“

M. Twain